

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/281
KARAR NO : 2021/270
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : H.Ç.
Vekili : Av. Ö.D.
Davahlar : 1-Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
2-ASK Genel Müdürlü ü(Yalnızca dari Yargıda)
Vekili : Av. M. Z. G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin sevk ve idaresindeki 06 ... 6580 plaka no.lu aracın 08/06/2018 tarihinde saat 9:45 sıralarında Ba dat caddesi istikametinden Gross Market istikametine do ru dönü yaptı ı sırada yol üzerinde bulunan atılı su mazgal demirinin yerinden kalkarak aracının sa ön kapı kısmının alt kısmına çarpması sonucu araçta maddi hasarlı kaza meydana geldi ini; olaydan trafik ekibince düzenlenen kaza raporunda, araç sürücüsünün kusurunun bulunmadı ının, kusurun yolun yapımından sorumlu ki i, kurum ya da kurulu lara ait oldu unun belirtildi ini; kazanın, davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandı ını ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, aracın sa ön kapı kısmının alt kısmına çarpması sonucu ortaya çıkan zarar için 1.000 TL, aracın tamir edilmek için serviste kaldı ı 5 günlük sürede kullanılamaması nedeniyle müvekkilin u radı ı kayıptan dolayı 100 TL, araçta meydana gelen de er kaybı için 500 TL, Ankara 9. Sulh Hukuk Mahkemesi delil tespiti dosyası için yargılama gideri ve bilirki i ücreti 1.129,60 TL olmak üzere toplam 2.729,60 TL maddi tazminatın olay tarihinden itibaren i lemi yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/02/2019 tarihli ve E.2019/75, K.2019/81 sayılı dosyasında**, davanın tam yargı dava niteli inde oldu u, idare mahkemesine açılması gerekti inin anla ıldı ı gerekçesiyle, dava artı yoklu undan usulden davanın reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

" Her ne i bu dava Asliye Hukuk Mahkemesine açılmı ise de; davalı Belediyenin hizmet kusuruna dayalı olarak idare aleyhine açılmı dava oldu u, do rudan hizmet kusuruna dayalı olarak açılan i bu davanın esas itibariyle tam yargı davası türünden oldu u, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin trafik kazası sonucu hizmet kusuruna dayalı olarak do rudan tazminat talepli olarak idare aleyhine açılan davalarda görevli yargı yerinin idari yargı yeri oldu una dair yerle mi içtihatları da nazara alınarak bu davanın tam yargı davası türünden oldu u, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu (YUK) 2. Maddesinin birinci fıkrasının b bendi gere ince idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan zarar görenler

tarafından açılan tam yargı davaları idare mahkemesinde görülmesinin öngörüldü ü, olayın karayolu üzerinde bulunan atık su mazgal demirinin yerinden çıkması ve üzerinden geçen davacı aracına zarar vermesinden kaynaklanmı olmasından kaynaklı maddi tazminat talepli davanın adli yargı yerinde görülmesi sonucunu do urmayaca ı, çünkü idarenin hizmet kusurundan kaynaklı hakları ihlal edilen ki ilerinin idareye kar ı açtı ı bu davanın tam yargı davası olarak az yukarda belirtilen amir hüküm niteli indeki Kanun maddesine dayalı olarak idare mahkemesinde açılarak görülmesi yasal zorunluluk oldu undan görev hususu dava artı olup resen gözönünde tutulması gerekti i de anla ıldı undan göreve ili kin dava artı yoklu undan usulden davanın reddine karar vermek gerekmi , bu gerekçe ile a a idaki hüküm tesis edilmi tir....."

3. Davacı vekili bu kez, aynı somut olay nedeniyle u ranılan zarara kar ılık, toplam 2.729,60 TL maddi, 10.000 TL manevi tazminatın haksız fiil (08/06/2018) tarihinden itibaren i letilecek yasal faizi ile birlikte davalılardan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

4. Ankara 5. dare Mahkemesinin 30/12/2019 tarihli ve E.2019/895, K.2019/2638 sayılı dosyasında, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1., 2., 7., 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne; ayrıca 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birli iyle reddetti i 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verildikten sonra; davanın 2577 sayılı Kanunun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"Bu durumda, 2918 sayılı Kanunun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararı gözetildi inde, bahsi geçen maddenin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tir.

Nitekim, benzer bir olayda verilen Uyu mazlık Mahkemesinin 25/11/2019 tarihli ve E:2019/781, K:2019/794 sayılı kararı da aynı yöndedir."

5. Bu karara kar ı istinaf yoluna ba vurulması üzerine Ankara Bölge dare Mahkemesi 10. dari Dava Dairesinin 17/12/2020 tarihli ve E.2020/441, K.2020/2955 sayılı dosyasında, Ankara 5. dare Mahkemesince verilen 30/12/2019 tarihli ve E.2019/895, K.2019/2638 sayılı kararın, usul ve hukuka uygun olup kaldırılmasını gerektiren bir neden bulunmadı ı gerekçesiyle, davacı tarafın istinaf isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına kesin olarak karar verilmi tir.

6. Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle olu tu u öne sürülen olumsuz görev uyu mazlı mın giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; “Kapsam” ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

8. 2918 sayılı Kanun'un 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı ıklı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u ifade edilmi tir.

9. 2918 sayılı Kanun'un “Karayolu trafik güvenli i” ba lıklı 13.maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu ların, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmi tir.

10. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

“ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilice i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”

11. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

“Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”

B. Yargı Kararları

12. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı ın çözümü, haklı neden ve kamu

yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm do rultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve sonuçta usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile Raportör-Hakim Mevlüt DÖNERTA 'ın sözlü açıklamaları ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, karayolunda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle olu an zararların davalı idarelerce tazmin edilmesi istemiyle açılmış tır.

16. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 12.paragrafta belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

17. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*” denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı na dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilm i bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

18. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/02/2019 tarihli ve E.2019/75, K.2019/81 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/02/2019 tarihli ve E.2019/75, K.2019/81 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliği işlerinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan dolayı, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluk kararına katılmıyorum. 03/05/2021

ÜYE
Ahmet ARSLAN